

[Gottschalck-Hansen.]

ning ved hjælp af meget beskedne midler — deri er jeg også enig med den tidligere ærede taler — kunne udbygges yderligere.

Endelig anviser udvalget det selvstændige forskningsinstitut, det, vi her er blevet præsenteret for. Det vil, så vidt jeg kan se, blive et temmelig omfattende foretagende, et stort administrationsapparat, temmelig dyrt og utvivlsomt tungt arbejdende. Jeg tror, man skal være lidt forsigtig med oprettelsen af alle disse forskningsinstitutter, der er blevet så moderne i løbet af de sidste år herhjemme. Vi har fået et byggeforskningsinstitut, vi har fået et pædagogisk forskningsinstitut, og i dag har man foreslået et socialt forskningsinstitut; hvad bliver det næste? Skal vi inden for de nærmest kommende år præsenteres for forskningsinstitutter, der henhører under den høje regerings resterende porteføljer: kirkeministeriet, justitsministeriet, landbrugsministeriet, fiskeriministeriet o. s. v.? Jeg må erkende, at jeg har svært ved at se det betimelige i den af kommissionsflertallet foreslåede fremgangsmåde. Mit parti føler sig unægtelig — i lighed med, hvad det ærede medlem hr. Lorentzen har sagt — mere på bølgelængde med den opfattelse, som professor i sociologi ved Københavns universitet Kaare Svalastoga giver udtryk for, når han i sin mindretalsindstilling siger, at han finder den foreslåede løsning af problemet unødigt kostbar og oprettelsen af et institut overflødig. Professoren fremhæver også, som rigtigt er, at der hidtil er foretaget omfattende sociale forskningsarbejder ved universiteterne, i ministerierne, af det statistiske departement og i de kommunale og i de private institutioner. Hvorfor vil man ikke benytte sig af de midler, der er til rådighed? Vi er jo så lykkelige i dette land at have en fortræffelig embedsmandsstand, og fra mit personlige arbejde inden for adskillige sociale områder kan jeg bevidne, at vi dér møder kvinder og mænd, der arbejder ansvarsbevidst med stor dygtighed og med megen respekt for deres specielle opgaver og deres særprægede materiale — nemlig deres medmennesker, som af den ene eller den anden grund skal ind under det sociale interesseområde — og som kan være aktive og værdifulde i arbejdet for at finde frem til et resultat

vedrørende også den sociale forskning. Selvfølgelig magter de ikke alene at klare dette problem, men de kan med deres praktiske viden og deres nære og daglige kontakt med de mennesker, det drejer sig om, være til uvurderlig hjælp for de bestående instanser såvel inden for den nuværende administration, hvorfra den praktiske forskning efter min mening passende kunne administreres, som inden for den sociologiske videnskab.

En saglig drøftelse af problemerne i det kommende udvalg er mit parti og jeg selvfølgelig villige til at deltage i, men da vi finder det foreliggende lovforslag unødigt kostbart, og da vi betragter det påtænkte forskningsinstitut som værende ret overflødigt, beklager vi ikke at kunne anbefale lovforslaget.

Else Zenthen: Det foreliggende lovforslag om et socialforskningsinstitut rejser 3 spørgsmål: for det første om der overhovedet er noget behov for social forskning, for det andet om den sociale forskning netop skal koncentreres i et institut, således som ministerens forslag går ud på, og for det tredje om vi har råd til under de nuværende forhold at oprette et sådant institut.

I det radikale venstre mener vi, at der er meget, der taler for at gøre det sociale forskningsarbejde så effektivt som muligt. De beløb, samfundet i vore dage ofrer på sociale foranstaltninger, d. v. s. mellem 2 og 3 milliarder kr. om året, godt og vel en tiendedel af nationalindtægten, er så enorme, at det må være fuldkommen naturligt at undersøge, om pengene gives fornuftigt ud, og om vi får den størst mulige nytte af dem. På alt for mange områder ved vi alt for lidt om virkningen af de foranstaltninger, vi foretager, og ofte må man — det vil sige lovgivere og administration — støtte sig til et skøn. Et skøn er som bekendt en ret usikker vejledning, fordi det ofte kan være meget tilfældigt, hvilke erfaringer og tilfælde den enkelte har været ude for. Endvidere er man i sociallovgivningen inde på ømtålige områder, hvor modstridende interesser ofte står over for hinanden, og hvor derfor en upartisk udredning af de faktiske forhold vil være af den størst mulige betydning. Endelig kan man vel også sige, at den sociale lovgivning sikkert